

NARODNA BANKA SRBIJE

**SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA**

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
17–28. april 2017.**

Maj 2017.

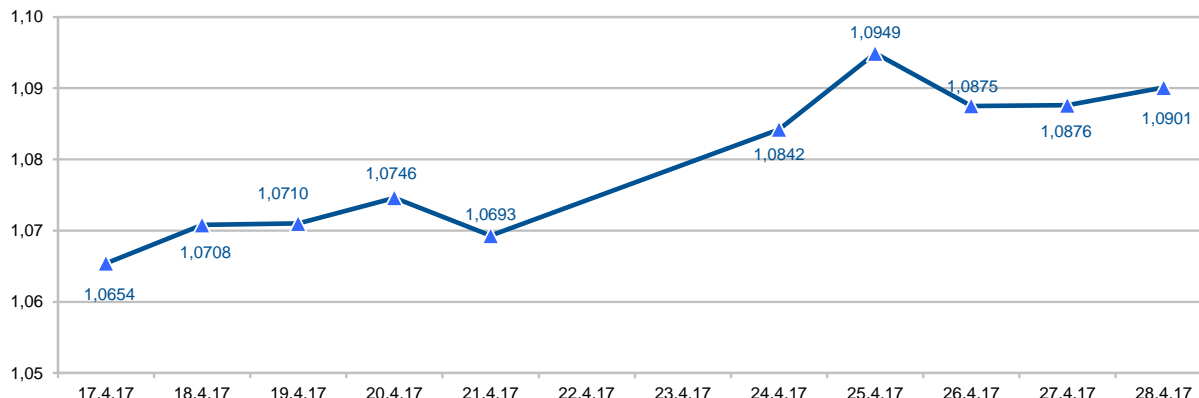
Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 03. 16.	08. 06. 17.	\
II Federalne rezerve	0,75-1,00	+0,25	15. 03. 17.	14. 06. 17.	1,00-1,25
III Banka Engleske	0,25	-0,25	04. 08. 16.	11. 05. 17.	0,25
IV Banka Kanade	0,50	-0,25	15. 07. 15.	24. 05. 17.	0,50
V Švajcarska nacionalna banka	(-1.25%) – (- 0.25%)	-0,50	15. 01. 15.	15. 06. 17.	\

Izvor:
Bloomberg LP

1. Kurs EUR/USD

Kurs EUR/USD
(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Početak izveštajnog perioda obeležio je smanjeni obim trgovanja, usled toga što su mnoga evropska tržišta bila zatvorena zbog praznika. Dolar je tokom nedelje bio pod negativnim uticajem nešto lošijih ekonomskih podataka u SAD objavljenih krajem prethodne nedelje, koji su pokazali usporavanje inflacije i pad maloprodaje tokom marta, kao i izjave predsednika SAD Donalda Trampa, koji je naveo da je dolar suviše jak, te da on podržava politiku niskih kamatnih stopa, dok su tržišni učesnici nastavili da sumnjaju u sposobnost realizacije obećanih fiskalnih stimulansa. Sekretar Trezora SAD *Mnuchin* složio se s Trampom da je snažan dolar, posmatrano na kratak rok, negativan po izvoz, ali da je jaka valuta dobra ukoliko se posmatra dugoročni period, što je pružilo izvesnu podršku vrednosti dolara tokom nedelje.

Do daljeg jačanja evra u odnosu na dolar došlo je pod uticajem rezultata anketa, koje su ukazivale na to da će u drugi krug predsedničkih izbora u Francuskoj proći kandidat centra Emanuel Makron i kandidat krajnje desnice Marin Le Pen, te da će Makron odneti pobjedu u drugom krugu. Ovi rezultati smanjili su tenzije u vezi s mogućnošću prolaska dva evroskeptična kandidata u drugi krug, što bi bilo negativno po zonu evra i zajedničku valutu. Međutim, poslednjeg dana ponovo je prevladala neizvesnost na tržištu, te su tržišni učesnici bili oprezni prilikom zauzimanja pozicija pred, i dalje, veoma nesiguran

ishod izbora u Francuskoj, s većim brojem kandidata s približno jednakim šansama za prolazak u drugi krug. Na kraju nedelje su objavljene i preliminarne vrednosti *PMI* indeksa zone evra za april, koje ukazuju na najbrži rast poslovne aktivnosti u poslednjih šest godina, pri čemu se rast beleži i u Francuskoj, uprkos političkoj neizvesnosti, dok je u Nemačkoj došlo do blagog usporavanja aktivnosti, ali se ona i dalje nalazi na visokom nivou. Nasuprot tome, kompozitni *PMI* indeks u SAD, takođe prema preliminarnoj proceni za april, nalazi se na najnižem nivou od septembra prethodne godine.

U toku prvog dela izveštajnog perioda evro je ojačao za 0,71% u odnosu na dolar. Jačanje evra nastavljeno je i u toku druge nedelje, kada je vrednost evra porasla za 1,95%, te je u toku kompletnog izveštajnog perioda evro ojačao za 2,67% u odnosu na dolar.

Do značajnog jačanja evra na početku druge nedelje došlo je nakon objave rezultata prvog kruga predsedničkih izbora u Francuskoj i očekivanja da u drugom krugu Makron odnese ubedljivu pobjedu nad Marin Le Pen, što je smanjilo neizvesnosti u pogledu opstanka zone evra i Evropske unije u celosti. Na početku nedelje objavljen je i *Ifo* indeks poslovne klime u Nemačkoj, koji je u aprilu dostigao najvišu vrednost u proteklih skoro šest godina, ukazujući na rast optimizma među privrednicima i nastavak solidnog ekonomskog rasta tokom drugog kvartala, što je takođe podržalo vrednost evra. Prema navodima Rojtersa, upravo su ishod prvog kruga predsedničkih izbora u Francuskoj i očekivanja po pitanju drugog kruga, kao i najbrži napredak ekonomije zone evra u nekoliko proteklih godina, razlozi zbog kojih bi mnogi članovi ECB-a mogli poslati signal ka smanjenju stimulativnih mera monetarne politike na sastanku koji će biti održan sredinom godine, tačnije u junu mesecu, što daje podršku daljem jačanju evra.

Sredinom nedelje dolazi do rasta vrednosti dolara, pod uticajem najava sekretara Trezora SAD *Mnuchin*-a o planu najvećih poreskih olakšica u istoriji SAD. Međutim, tržišni učesnici su nakon otkrivanja plana bili razočarani nedostatkom novih detalja o poreskoj reformi, uz dozu neizvesnosti oko njenog usvajanja u Kongresu SAD, što je dovelo do slabljenja dolara.

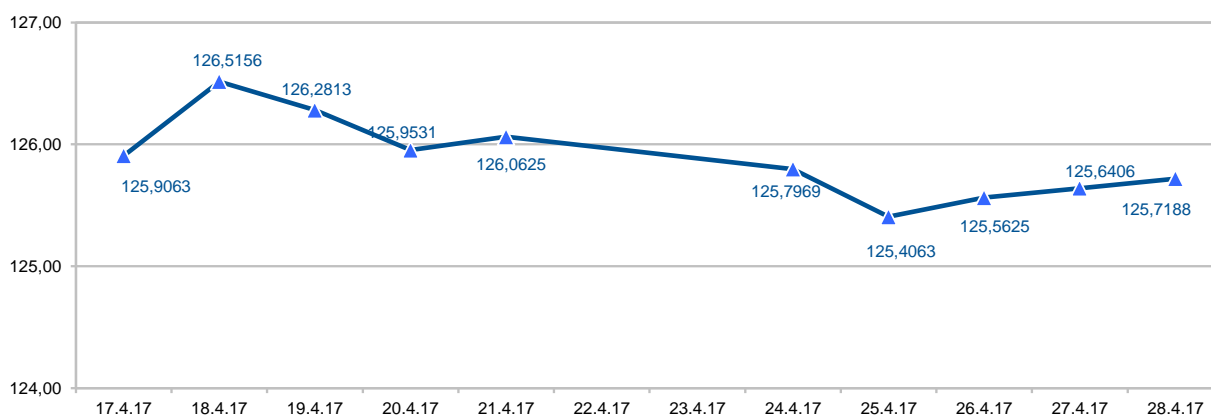
U četvrtak, 27. aprila, održan je sastanak ECB-a na kome su referentne kamatne stope zadržane na postojećem nivou, uz nastavak primene programa kupovine aktive u vrednosti od 60 milijardi evra mesečno, najmanje do kraja 2017. godine. Evro je inicijalno ojačao nakon što je predsednik ECB-a Mario Dragi na konferenciji koja je usledila nakon sastanka, izjavio da su pristigli podaci nakon sastanka u martu u skladu s cikličnim oporavkom zone evra, te da su rizici po ekonomski rast smanjeni, ali je do slabljenja evra došlo nakon što je Dragi istakao da na sastanku nije bilo razgovora o promeni smera monetarne politike, te da ECB još uvek nije uverena u održivost stope inflacije na nivoima koji su u skladu s ciljem, uprkos ubrzanju ekonomskog rasta. Međutim, na kraju nedelje, evro je ojačao u odnosu na dolar pod uticajem objave preliminarne procene stope inflacije u zoni evra, koja je u aprilu iznosila 1,9% (očekivano 1,8%, prethodno 1,5%), posmatrano u odnosu na isti mesec prethodne godine. Bazna inflacija je u istom periodu iznosila 1,2%, takođe iznad očekivanog i prethodnog podatka, što je najbrže u poslednje četiri godine i u skladu je s rastom inflatornih pritisaka u zoni evra.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Cena fjučersa na desetogodišnje državne obveznice SAD

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Prinosi državnih obveznica SAD su u toku izveštajnog perioda zabeležili umeren rast duž cele krive prinosa, osim kod instrumenata s kratkim rokom dospeća (do tri meseca), gde je zabeležen blagi pad. Prinosi dvogodišnjih državnih obveznica povećani su za oko 6 bazičnih poena, dok su kod desetogodišnjih instrumenata povećani za oko 4 bazična poena, odnosno došlo je do smanjenja nagiba krive.

Početak prve nedelje izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica su zabeležili pad, usled neizvesnosti pred prvi krug predsedničkih izbora u Francuskoj i rasta geopolitičkih tenzija u Aziji, što je uticalo na rast tražnje za ovim obveznicama kao sigurnom aktivom. Industrijska proizvodnja u SAD je u martu povećana za 0,5% u odnosu na prethodni mesec (u skladu sa očekivanjima), dok je podatak iz februara revidiran naviše (sa 0,0% na 0,1%). Na rast industrijske proizvodnje najviše je uticao rast aktivnosti u oblasti komunalnih usluga, dok proizvodnja prerađivačkog sektora beleži pad od 0,4% (očekivano 0,0%, u februaru 0,3%), nakon rasta u prethodnih šest meseci. Od sredine do kraja nedelje beleži se rast prinosa. U izveštaju FED-a o tekućim ekonomskim uslovima, koji se odnosi na period od sredine februara do kraja marta, navodi se skromni do umereni napredak ekonomske aktivnosti u SAD, uz umeren rast cena i skromni rast zarada, što se očekuje i u narednim mesecima. Konstatuje se dalji napredak na tržištu rada uz isticanje problema pronalazanja nisko kvalifikovanih radnika u većini okruga, kao i problem u pogledu zadržavanja radnika u većem broju preduzeća. Broj nezaposlenih u SAD koji se prvi put javljaju za socijalnu pomoć iznosio je 244 hiljade za prethodnu nedelju (očekivano 240 hiljada), što je za 10 hiljada više u odnosu na prethodni podatak. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano javljaju za socijalnu pomoć iznosi 1.979 hiljada (prethodni podatak 2.028 hiljada). Kompozitni *PMI* indeks, prema preliminarnim podacima za april, imao je vrednost od 52,7 (nakon 53,0 u martu), što je treći uzastopni pad od početka godine, iako se i dalje nalazi iznad granice od 50,0, što ukazuje na nastavak ekspanzije ekonomske aktivnosti u SAD. *PMI* indeks usluga bio je na nivou od 52,5, ispod očekivanja (53,2) i vrednosti u martu (52,8), dok je *PMI* indeks proizvodnog sektora iznosio 52,8, takođe manje od očekivanja (53,8) i vrednosti u martu (53,3). Vrednosti kompozitnog indeksa, kao i njegovih komponenti su na najnižem nivou od septembra prošle godine. Predsednik FED-a iz Bostona Rozengrin rekao je da FED treba da počne sa smanjenjem svog bilansa stanja uskoro, ali veoma postepeno, kako bi uticaj na nastavak normalizacije kratkoročnih kamatnih stopa u SAD bio ograničen. Predsednik FED-a iz Dalasa Kaplan izjavio je da očekuje ukupno tri povećanja referentne kamatne stope tokom ove godine, ali da će to zavisiti od ekonomskih podataka u narednom periodu, odnosno da broj povećanja može biti i manji i veći.

Početak druge nedelje nastavljen je rast prinosa državnih obveznica, nakon objave rezultata prvog kruga predsedničkih izbora u Francuskoj, prema kojima u drugi krug prolaze Makron i Le Pen. U drugom krugu izbora, koji će biti održan 7. maja, prema istraživanjima se očekuje ubedljiva pobeda Makrona. Na rast prinosa početkom nedelje uticala je i objava solidnih ekonomskih podataka u SAD. Indeks poverenja potrošača je u aprilu zabeležio pad na 120,3 (očekivano 122,5), nakon što je u martu iznosio 124,9, najviše u poslednjih šesnaest godina. Pad beleže komponente procene trenutne situacije i očekivanja, uz takođe smanjeni optimizam u pogledu uslova na tržištu rada, ali uprkos nižoj vrednosti indeksa, potrošači veruju da će ekonomija nastaviti da raste u narednim mesecima. Prodaja novih stambenih objekata je u martu povećana za 5,8% u odnosu na prethodni mesec (očekivano -1,4%), dok je podatak iz februara revidiran naniže (sa 6,1% na 0,3%). Prodaja stambenih objekata u martu iznosi 621 hiljadu, na godišnjem nivou, što je najviši nivo od jula prethodne godine. U drugoj polovini nedelje beleži se pad prinosa državnih obveznica. Sekretar Trezora SAD *Mnuchin* najavio je predlog promena poreskih stopa u SAD, prema kome će stopa poreza na dobit preduzeća biti smanjena sa 35% na 15%, dok dobit američkih preduzeća ostvarena u inostranstvu, najvećim delom neće biti oporezovana u SAD. Takođe, poreska stopa na dobit američkih preduzeća koja je već akumulirana u inostranstvu biće smanjena jednokratno, kako bi se stimulisala repatrijacija te dobiti, čija veličina se procenjuje na oko 2,6 hiljada milijardi dolara. Broj poreskih razreda za porez na dohodak građana biće smanjen sa 7 na 3, dok će stope iznositi 10%, 25%, 35%. Ipak investitori su istakli da nije navedeno na koji način će biti finansirane najavljene mere, odnosno smanjenje poreskih prihoda po tom osnovu. Na pad prinosa krajem nedelje uticala je i objava podataka o ekonomskoj aktivnosti u SAD početkom godine. BDP u SAD, prema preliminarnoj proceni, povećan je za 0,7% (godišnje) u prvom kvartalu ove godine, manje od očekivanja (1,0%) i stope rasta u prethodnom kvartalu (2,1%). Na najsporiji kvartalni rast BDP-a u poslednje tri godine najviše je uticala privatna potrošnja, koja beleži rast od samo 0,3%, manje od očekivanja (0,9%) i najmanje od 2009. godine, usled slabije prodaje automobila i niže potrošnje energenata za zagrevanje zbog toplog vremena. Na nižu stopu rasta BDP uticalo je i smanjenje visine zaliha u privredi, kao i smanjenje državne potrošnje od 1,7%, dok se kod poslovnih investicija beleži snažan rast (9,4% godišnje) – najviše od 2013. godine. Usporavanje privredne aktivnosti u prvom kvartalu je, bar delimično, posledica jednokratnih faktora i očekuje se njen oporavak u nastavku godine, te verovatno neće uticati na FED da promeni svoja očekivanja oko normalizacije monetarne politike u SAD.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

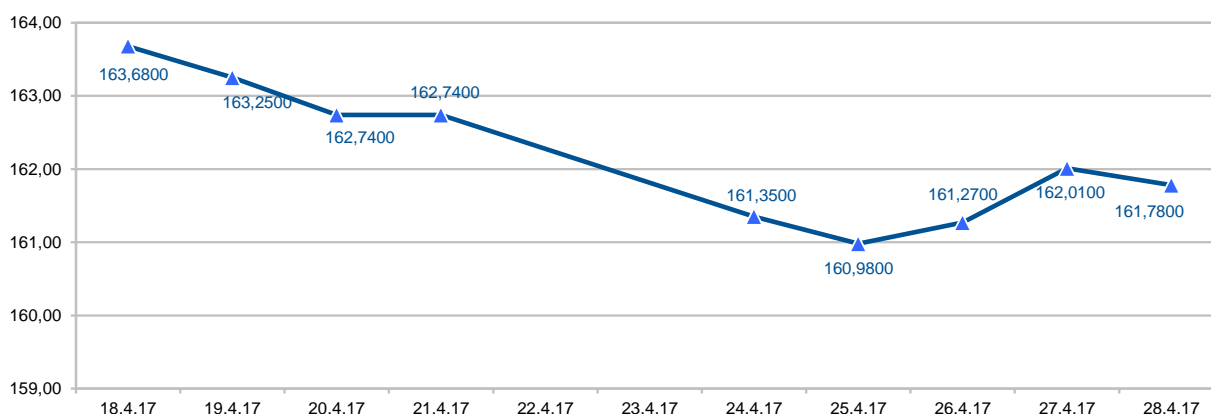
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Stopa rasta industrijske proizvodnje, (18.04.2017)	Mar	0,5%	0,5%	0,1%
II Kompozitni PMI indeks, <i>preliminarno</i> , (21.04.2017)	Apr	-	52,7	53,0
III Stopa rasta BDP, Q/Q, <i>prva procena</i> (28.04.2017)	Q1	1,0%	0,7%	2,1%

Izvor: *Bloomberg LP*.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Cena fjučersa na desetogodišnje nemačke obveznice

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica su se povećali, dok su prinosi francuskih obveznica zabeležili pad. Na promene prinosa najviše su uticali rezultati prvog kruga predsedničkih izbora u Francuskoj. Prinosi dvogodišnje, petogodišnje i desetogodišnje nemačke državne obveznice povećani su za trinaest bazičnih poena, sa -0,87% na -0,74%, sa -0,52% na -0,39% i sa 0,19% na 0,32% respektivno. U istom periodu prinosi francuskih državnih obveznica zabeležili su pad prinosa (desetogodišnja za osam bazičnih poena, petogodišnja za osamnaest bazičnih poena, dvogodišnja za trinaest bazičnih poena), čime se smanjila razlika između prinosa obveznica dve zemlje.

Početak prve nedelje izveštajnog perioda nije bilo značajnijih promena prinosa. U utorak 18. aprila objavljeno je da je MMF povećao prognozu globalnog ekonomskog rasta za 2017. godinu, ali je upozorio da bi protekcionističke mere mogle da ugroze oporavak. MMF očekuje globalni ekonomski rast od 3,5%, iznad prethodne procene od 3,4%. Procena ekonomskog rasta za zonu evra povećana je na 1,7% (prethodna procena 1,6%). Procena ekonomskog rasta za SAD zadržana je na 2,3%, delimično usled očekivanja smanjivanja poreza i rasta državne potrošnje, dok je procena ekonomskog rasta za Veliku Britaniju povećana na 2,0% (prethodna procena 1,95%). Narednog dana, tri člana ECB-a: predsednik centralne banke Francuske *Francois Villeroy de Galhau*, glavni ekonomista ECB-a *Peter Praet* i član Izvršnog odbora ECB-a *Benoit Coeure* potvrdili su poboljšanje izgleda za ekonomiju zone evra, uz stav da još uvek nije došlo vreme za uklanjanje stimulativnih mera monetarne politike. U četvrtak 20. aprila, preliminarna vrednost indeksa poverenja potrošača u zoni evra u aprilu iznosila je -3,6 (očekivano -4,8), nakon -5,0 iz marta. Vrednost indeksa iznad je proseka za prvi kvartal (-5,3), što ukazuje na moguće ubrzanje ekonomskog rasta početkom drugog kvartala. Poslednjeg dana izveštajnog perioda, objavljeno je da kompozitni *PMI* indeks u zoni evra, prema preliminarnim podacima za april, iznosi 56,7, nakon 56,4 u martu, što je najviši nivo za poslednjih šest godina i ukazuje na ubrzanje rasta privredne aktivnosti u zoni evra na 0,7% u drugom kvartalu ove godine. Rast vrednosti beleže i komponente indeksa koje se odnose na usluge (56,2) i proizvodni sektor (56,8). Rast kompozitnog indeksa beleži se u Francuskoj (57,4), uprkos političkoj neizvesnosti, dok je u Nemačkoj zabeleženo smanjenje, ali je vrednost indeksa i dalje na visokom nivou (56,3).

U ponedeljak, 24. aprila, prinosi državnih obveznica razvijenih zemalja povećani su nakon objave rezultata prvog kruga predsedničkih izbora u Francuskoj, prema kojima u drugi krug prolaze Makron i Le Pen. Značajan pad prinosa beleži se kod državnih obveznica Francuske i perifernih zemalja, jer se očekuje da u drugom krugu Makron pobedi Le Pen sa razlikom od preko 20%, što učesnici na tržištu vide kao smanjenje rizika od raspada EU i zone evra. Istog dana objavljeno je da je *IFO* indeks poslovne klime u Nemačkoj u aprilu bio na nivou od 112,9, iznad očekivanja i vrednosti u prethodnom mesecu (112,4), čime je dostigao najveću vrednost za skoro šest godina, što ukazuje na snažan optimizam među privrednicima i nastavak solidnog ekonomskog rasta u Nemačkoj u drugom kvartalu. Komponenta *IFO*

indeksa koja se odnosi na trenutnu situaciju povećana je sa 119,5 na 121,1 (očekivano 119,2), dok je komponenta očekivanja bila na nivou od 105,2, blago ispod očekivanja (105,9) i vrednosti u prethodnom mesecu (109,5). Narednog dana objavljeni su navodi *Rojtersa*, prema kojima tri izvora iz ECB-a smatraju da bi usled smanjene opasnosti da na mesto predsednika Francuske dođe neko od dva evroskeptična kandidata, kao i usled najboljeg napretka ekonomije zone evra u nekoliko godina, mnogi članovi ECB-a u junu mogli poslati mali signal ka smanjenju mera stimulatивne monetarne politike. Objava ovog izveštaja uticala je na rast prinosa državnih obveznica Nemačke i Francuske. Na sastanku ECB, koji je održan u četvrtak, 27. aprila, doneta je odluka da se referentne stope zadrže na postojećem nivou, dok će se program kupovine aktive nastaviti uz mesečni obim kupovine u vrednosti od 60 milijardi evra, najmanje do kraja decembra 2017. godine, kao što je bilo i najavljeno. U prilog toj odluci navodi se da je inflacija ispod ciljanog nivoa petu godinu za redom, uprkos tome što je ekonomski rast na najvišem nivou od početka krize. Na konferenciji nakon sastanka, predsednik ECB-a Dragi izjavio je da nije diskutovano o menjanju pravca monetarne politike, ostavljajući prostora za dalje smanjenje stopa ili povećanje nivoa otkupa aktive. Istog dana, objavljeno je da je inflacija u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima za april, dostigla nivo od 2% na godišnjem nivou, dok je konsenzus bio 1,9%, a prošlomesečna vrednost 1,5%. Rast ove stope može biti pokazatelj rasta inflacije i u zoni evra, a smatra se da su uzrok rasta volatilne cene nafte i hrane, dok su pritisci ostalih komponenti i dalje prigušeni. U petak, 28. aprila, objavljeno je da je inflacija u zoni evra, prema preliminarnim podacima za april, iznosila 1,9% (očekivano 1,8%) za poslednjih godinu dana, nakon 1,5% u martu. Bazna inflacija je u istom periodu iznosila 1,2%, takođe iznad očekivanja (1,0%) i stope rasta na kraju marta (0,7%), i najbrže za poslednje četiri godine, što ukazuje na rast inflatornih pritisaka u zoni evra.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

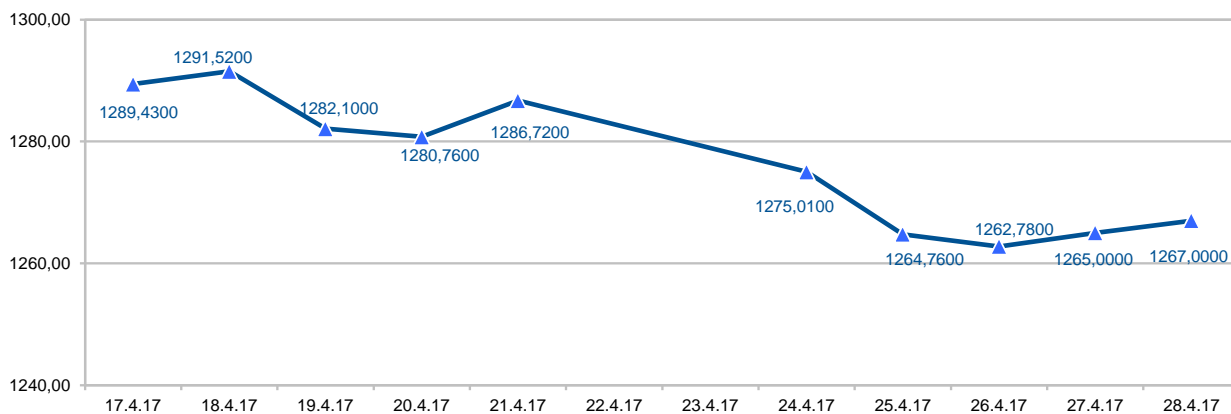
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I PMI kompozitni indeks u zoni evra, (21.04.2017)	Apr	56,4	56,7	56,4
II Poverenje potrošača u zoni evra, (27.04.2017)	Apr	-3,6	-3,6	-3,6
III Inflacija u zoni evra (28.04.2017)	Apr	1,8%	1,9%	1,5%

Izvor: Bloomberg LP.

3. Zlato

Zlato

(dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg LP

Prvog dana izveštajnog perioda cena zlata porasla je na 1295,55, što je najviši nivo od novembra prethodne godine, usled rasta geopolitičkih tenzija u vezi sa Severnom Korejom, ali je rast cena delimično neutralisan pod uticajem rasta prinosa državnih obveznica SAD i jačanjem dolara kasnije tokom dana.

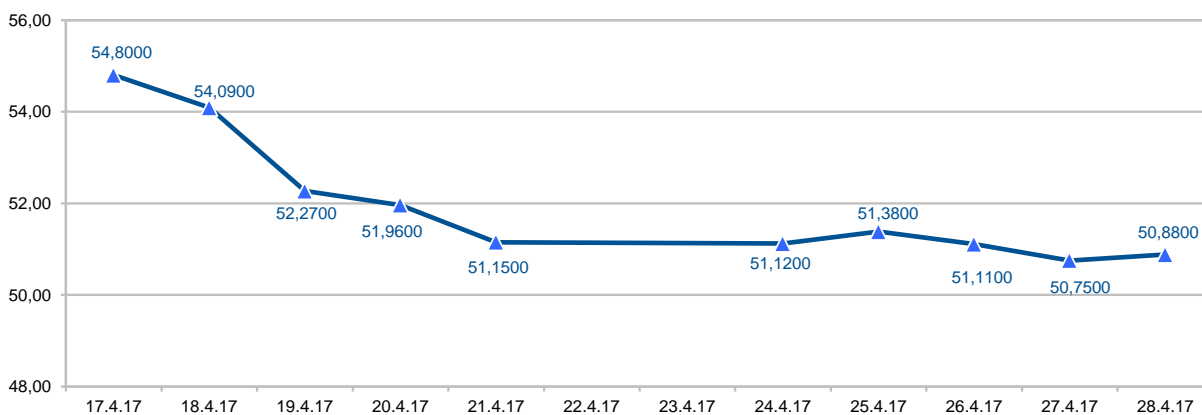
Međutim, već sutradan, cena ponovo beleži rast podržana slabijim dolarom, nižim prinosima državnih obveznica u SAD, tenzijama oko Severne Koreje i neizvesnošću u pogledu ishoda predsedničkih izbora u Francuskoj, što je sve podstaklo tražnju za zlatom, koje važi za sigurnu aktivnu. Sredinom nedelje, dolazi do pada cene zlata, istovremeno s rastom vrednosti dolara i oporavkom cena akcija, iako su dešavanja u Severnoj Koreji, kao i predstojeći izbori u Francuskoj i Velikoj Britaniji nastavili da deluju podsticajno na tražnju za zlatom. Na kraju nedelje beleži se izvesni oporavak cene zlata, ali je ona u toku prvog dela izveštajnog perioda smanjena za 0,03%.

Na početku druge nedelje, cena zlata beleži pad od približno 1%, nakon što su rezultati pokazali da je u prvom krugu predsedničkih izbora u Francuskoj pobjedu odneo kandidat centra Emanuel Makron, koji je u drugi krug prošao zajedno sa predstavnikom krajnje desnice Marin Le Pen. Ovaj ishod smanjio je rizik od dolaska populističkog predsednika na vlast, usled očekivanja da će Makron odneti pobjedu i u drugom krugu i sačuvati Francusku u uniji. Cena zlata nastavila je pad i tokom naredna dva dana, takođe, najviše pod uticajem rezultata izbora u Francuskoj i rasta tražnje za rizičnijom aktivnom, ali je taj pad bio ograničen i dalje prisutnim tenzijama oko Severne Koreje. U drugoj polovini nedelje dolazi do delimičnog oporavka cena zlata, kome je doprineo i skepticizam u pogledu toga da će Donald Tramp uspjeti da realizuje predložene poreske reforme. Rast cena na kraju nedelje bio je podržan slabljenjem dolara u odnosu na evro, nakon objave bolje od očekivane inflacije u zoni evra, dok je na tržištima akcija zabeležen pad sa rekordno visokih nivoa zabeleženih sredinom nedelje, usled briga vezanih za globalne trgovinske odnose. Cena zlata je u toku druge nedelje smanjena za 1,53%, odnosno za 1,56% u toku kompletnog izveštajnog perioda.

4. Nafta

Dated Brent OIL

(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

Nakon blagog rasta na početku izveštajnog perioda, cene nafte je do kraja nedelje imala trend pada. Ona je bila pod negativnim uticajem vesti iz Ministarstva energetike SAD, prema čijim procenama će proizvodnja nafte iz uljnih škriljaca u SAD tokom maja ostvariti najveći mesečni rast u više od dve godine. Ova vest podstakla je zabrinutost u pogledu sposobnosti članica OPEC-a i drugih potpisnika sporazuma o ograničavanju proizvodnje nafte da stabilizuju cene kroz smanjenje prekomerne ponude. Do najvećeg dnevnog pada cene u toku posmatranog perioda (-3,36%) dolazi u sredu, 19. aprila, nakon objave izveštaja Ministarstva energetike SAD, koji je pokazao da je u toku protekle nedelje došlo do rasta zaliha benzina u SAD, prvi put od februara, i to za 1,54 mln barela, dok se očekivao pad za 2 mln barela. Takođe, zalihe sirove nafte su smanjene za 1 mln barela u istom periodu, dok je bio očekivan pad od 1,4 mln barela. U istom periodu, dnevna proizvodnja sirove nafte u SAD porasla je na najviši nivo od sredine 2015. godine (9,252 mln barela). To što su Saudijska Arabija i Kuvajt, članice OPEC-a, ukazale na mogući produžetak sporazuma o ograničavanju proizvodnje nafte i nakon juna, kao i prisutne geopolitičke tenzije, nije bilo dovoljno da preusmeri pažnju tržišnih učesnika s rasta proizvodnje nafte u

SAD, koji može onemogućiti napore *OPEC*-a, usled čega je cena nastavila da beleži pad. U toku prvog dela izveštajnog perioda cena nafte smanjena je za 6,49%.

Neizvesnost oko produžetka sporazuma između *OPEC*-a i drugih vodećih proizvođača nafte do kraja 2017. godine, kao i izjave ruskih zvaničnika i investicioni planovi naftnih kompanija, prema kojima bi nivo proizvodnje nafte u Rusiji mogao porasti na najviši nivo u poslednjih trideset godina, ukoliko do produžetka sporazuma ne dođe, dovele su do daljeg pada cena na početku druge nedelje. Do izvesnog oporavka cena dolazi pod uticajem očekivanog smanjenja zaliha sirove nafte u SAD tokom prethodne nedelje, a kasnije objavljeni podaci pokazali su da je smanjenje zaliha bilo i veće od očekivanog. Međutim, ponovni pad cena usledio je nakon što je ponovno pokretanje dva najveća naftna polja u Libiji dovelo do dodatnog rasta ponude na već prezasićenom tržištu. Druge nedelje, cena nafte smanjena je za 0,53%, odnosno za 6,98% u toku kompletnog izveštajnog perioda.